

1. उति ३) उति in नभस्वद्विति Bṛh. P. 8, 3, 44 erklärt der Schol. durch लीला; das Beispiel gehört demnach zu 6). — 6) Bṛh. P. 10, 14, 21. — 9) Gang (eines Maulwurfs) TBr. 1, 1, 3, 3.

3. उति m. N. pr. eines Daitja Verz. d. Oxf. H. 77, a, 24.

उतीक = पूतीक 1) Kāth. 34, 3. Pañkav. Br. 9, 3, 4.

उद्यन्, उद्योभरै: Bṛh. P. 10, 46, 9. — c) Bez. einer Stelle in den Maṇḍānīs Nidāna 3, 13. Lātj. 7, 5, 9. 10, 2, 7.

उद्यन् adj. im Euter enthalten: पयस् Kāth. 33, 20.

उन, द्वे स्त्रिया उने प्रजननाय Pañkav. Br. 19, 3, 9. लताह्वनं न दातुं स ज्ञानाति स्म किलार्थिने weniger als ein Lakṣa Kathās. 53, 10. der kleinste Varāh. Brh. S. 30, 1. Z. 10 lies तह्वनानो स्वमातृतः für diejenigen, die diesem von Seiten der Mutter nachstehen, M. 9, 123.

उनकाटिलिङ्ग (उन-का^० + लिङ्ग) n. N. pr. eines Liṅga Verz. d. Oxf. H. 148, b, 27.

उनय्, उनयित vermindert um Varāh. Brh. S. 80, 12. Gaṇitādhy. 2, 13, 3, 5.

उनरात्रि m. die fehlende Nacht (der halbe Tag, um den der lunare Monat kürzer als der solare ist); pl. die überschüssigen lunaren Tage in einem Jaga, die man ausscheiden muss, um die richtigen solaren Tage zu erhalten, Utpala zu Varāh. Brh. S. 2, S. 4.

उनईतीर्थ n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 149, a, 14.

उनीकर (von उन + 1. कर्) subtrahiren Schol. zu Śūryas. 2, 29.

उम 1) TS. 4, 4, 2, 2. Kāth. 22, 3.

उरी, कार्यं दत्तेषोरीकृतं त्वया zugesagt, versprochen Bhāṭṭ. 8, 11. उ-रीकृतपराक्रम anerkannt Sāh. D. 104, 7.

उरु 1) Z. 13. वामोद्व: MBh. 1, 2988, ed. Bomb. Z. 17 lies नागनासोह st. नमः. — 2) ein Āṅgīrasa, Verfasser von RV. 9, 108, 4. 5.

उरुग्रह (उरु + ग्रह) m. Schenkellähmung MBh. 6, 5680. so ist auch zu lesen AV. 11, 9, 12 st. उरु^० und MBh. 5, 2024 st. गुरु^० der ed. Calc. und उरु^० der ed. Bomb.; Nilak. erklärt उरु^० durch महा-निर्वन्ध.

उरुजन्मन् (उरु + जन्म^०) m. der aus der Lende entsprossene so v. a. Aurva Mālav. 92. — Vgl. 3. उर्व.

उरुस्तम्भ 1) Kāth. 36, 8. Verz. d. Oxf. H. 313, a, 34. 337, a, No. 849. fg. WISE 390. सोरुस्तम्भा adj. Kathās. 94, 26. Z. 2 füge Ch. nach Çāk. hinzu.

उर्ज् Z. 13, उर्जम् Kraft M. 2, 55 (auch Varāh. Brh. S. 77, 35) könnte auch acc. von उर्ज sein. उर्ज् VS. 7, 30 = उर्ज 1) a).

उर्ज 1) a) TS. 1, 4, 14, 1. Kāth. 4, 7. Verz. d. Oxf. H. 72, a, 12. Bṛh. P. 12, 11, 14. — b) Halā. 4, 94. Hierher oder zu उर्ज् M. 2, 55. उर्जमेधा: MBh. 13, 3674 erklärt der Schol. durch उपगतप्रज्ञा: — 2) a) = वल Bhāṭṭ. 6, 3. — 4) adj. (f. घ्रा) kräftig: उर्ज्या गिरा Bṛh. P. 10, 89, 58.

उर्जन Dhātup. 19, 52 als Bed. von कृद्.

उर्जय्, उर्जयमान Kāth. 19, 13. उर्जित dem es wohlgeht Spr. 306. ०चित् mächtigen Geistes 3013. ०शामन Kathās. 39, 59. 97, 5. मेदर्जित so v. a. hingerissen von Rāśa-Tar. 3, 214.

उर्जयन् (partic. von उर्जय्) m. N. pr. eines Lehrers mit dem patron. Aupamanjaya Ind. St. 4, 372.

उर्जव्य vgl. प्राशव्य in Betreff der Bildung des Wortes.

उर्जस्कार Kraft verleihend, von Viṣṇu Varāh. Brh. S. 43, 53.

उर्जस्वित् (sic) eine best. rhetorische Figur Kuvalaj. 138 (187, b. 188, b). उर्जस्विन् Sāh. D. 733. 341, 12.

उर्ण 1) MBh. 2, 1847 hat die ed. Bomb. richtig घौर्ण st. उर्ण. उर्णा-पिण्ड Ind. St. 4, 266. उर्णा von den Fäden der Spinne Bṛh. P. 11, 9, 21. — 3) N. pr. der Gattin Marīkī's Bṛh. P. 10, 83, 47. — 4) m. N. pr. eines Jakṣa Bṛh. P. 12, 11, 42. — Vgl. कर्पोर्ण.

उर्णानाभ 3) Bez. einer best. Stellung der Hand (spinnenförmig) Verz. d. Oxf. H. 86, a, 29. 202, a, 5.

उर्णानाभि TBr. 1, 1, 2, 5. Bṛh. P. 11, 7, 34. 9, 24.

उर्णवाभि Kāth. 8, 1.

उर्णायु 2) e) Pañkav. Br. 12, 11, 10. — Vgl. घौर्णायव.

उर्णावत् m. Spinne: उर्णावा (lies ०वाँ) इव Çāṅkh. Br. 19, 3 bei Weber, Naṣ. 2, 343.

उर्णास्तुका (so ist st. उणास्तुका zu lesen) Kāth. 23, 6. Apastamba beim Schol. zu Kāṭj. Çr. 299, 4. Āçv. Çr. 2, 7, 6. ein Wollengewebe Comm. TS. I, 337, 18.

उर्णु mit प्रत्यय med. sich in Gegenwart eines Andern (acc.) enthüllen TS. 6, 1, 3, 3.

— प्र desid. vgl. प्रोर्णुनविषु.

उर्णोद (उर्णा + उ^०) m. N. pr. eines Lehrers Verz. d. Oxf. H. 46, a, 11 (घौर्णोद v. l.). 276, b, 20.

उर्ध्व, उर्ध्वम् adv. 2) उर्ध्व देहात् nach dem Körper so v. a. nach dem Tode MBh. 1, 3606. Vgl. उर्ध्वदेह, घौर्ध्वदेह fgg. — 3) aufwärts so v. a. niedrig anfangend und hoch schliessend (eine Recitation) Çat. Br. 11, 4, 2, 8.

उर्ध्वकर्ण (उर्ध्व + कर्ण) N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 338, b, 37. 339, b, 11. 49.

उर्ध्वकशन zugleich angeblich Verfasser des Liedes, mit dem patron. Jāmājana.

उर्ध्वकेश (उर्ध्व + केश) 1) adj. dessen Haare in die Höhe stehen Hip. 3, 2. — 2) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 101, a, 37. — 3) f. ई N. pr. einer Göttin Verz. d. Oxf. H. 19, a, 26.

उर्ध्वग m. N. pr. eines Sohnes des Kṛṣṇa von der Lakṣhmaṇa Bṛh. P. 10, 61, 15.

1. उर्ध्वगति springende Bewegung (einer Gazelle) Pañkav. in Gött. gel. Anz. 1860, S. 738.

उर्ध्वगमन das Aufsteigen (zu einer höheren Stellung) Tattvas. 8. Hebung Schol. zu VS. Prāt. 1, 31, 108.

उर्ध्वज (उर्ध्व + 1. ज) adj. der obere Suçr. 1, 82, 8.

उर्ध्वतरुणा n. das Austreten (der Flüsse) Varāh. Brh. S. 46, 89.

उर्ध्वताल (उर्ध्व + ताल) m. Bez. eines best. Tactes Verz. d. Oxf. H. 87, a, 9.

उर्ध्वदृष् (उ^० + दृ^०) adj. nach oben sehend Kathās. 61, 65.

उर्ध्वनभम् TS. 6, 3, 9, 6. Kauç. 45.

उर्ध्वनाभन् m. N. pr. des Verfassers von RV. 10, 109, mit dem patron. Brāhma.

उर्ध्वदम् HALĀJ. 2, 231. — Vgl. घौर्ध्वदमिक.